

реалізовані у змістовій теоретичній та прикладній площинах з тим, щоб кожен мав відповідний освітній арсенал задля реалізації як особистих, так і суспільних цілей щодо розбудови держави за кращими світовими зразками.

Любомира ІЛІЙЧУК
Івано-Франківськ

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасна система вищої освіти функціонує в умовах глибоких суспільно-політичних трансформацій, зумовлених неспровокованою повномасштабною збройною агресією Росії проти України. Ці виклики актуалізують потребу у переосмисленні традиційних моделей організації освітнього процесу, зокрема у контексті забезпечення його безперервності, якості та доступності для всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього географічного розташування, соціального статусу чи безпекової ситуації. Досвід функціонування системи освіти України в умовах воєнного стану свідчить про те, що забезпечення доступу до якісної освіти на всіх рівнях стало одним із ключових пріоритетів державної освітньої політики. Цей напрям охоплює створення умов для безперервного навчання, розробку нових моделей освітнього процесу, підтримку викладачів і здобувачів освіти, а також забезпечення доступу до інноваційних технологій та навчальних ресурсів [3, с. 68]. Саме тому в умовах збройного протистояння цифрові технології постають не лише як інструмент технічного забезпечення освітнього процесу, але як стратегічний ресурс, здатний забезпечити стійкість і адаптивність системи вищої освіти до надзвичайних обставин.

Використання цифрових технологій значною мірою трансформує традиційну модель здобуття вищої освіти, забезпечуючи здобувачам освітніх послуг можливість безперешкодного доступу до навчального контенту незалежно від просторово-часових обмежень. Такий підхід сприяє формуванню

відкритого, мобільного та динамічного освітнього середовища, яке надає доступ до різноманітного спектра цифрових ресурсів – електронних підручників, інтерактивних курсів, відеолекцій, мультимедійних презентацій, навчальних симуляцій тощо. Завдяки таким можливостям створюються передумови для реалізації персоналізованої освітньої траєкторії, що орієнтується на індивідуальні освітні запити та когнітивні особливості здобувачів вищої освіти. Це дає змогу зосередитися на складних або нових аспектах навчального матеріалу, ефективно розподіляючи навчальний час і ресурси, уникаючи повторного засвоєння вже відомого змісту. Персоналізація освітнього процесу відіграє ключову роль у розвитку автономності навчання, формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Використання цифрових технологій сприяє формуванню динамічного освітнього середовища, яке забезпечує активну залученість здобувачів вищої освіти до навчання. Інтерактивні компоненти, такі як відеолекції, інтерактивні тести, практичні завдання та обговорення в режимі реального часу, сприяють глибшому засвоєнню навчального матеріалу, надаючи можливість не лише сприймати інформацію, але й активно взаємодіяти з викладачами й одногрупниками [2, с. 6]. Такий підхід значно підвищує рівень залученості та мотивації майбутніх фахівців, що є особливо важливим в умовах дистанційного навчання, де часто відсутня безпосередня комунікація. Інтерактивна взаємодія в освітньому процесі забезпечує можливість оперативного отримання зворотного зв'язку, уточнення складних або незрозумілих аспектів навчального матеріалу, пошуку релевантних рішень та ефективного подолання труднощів. Така форма комунікації сприяє зниженню рівня когнітивного відчуження, активізує пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти, сприяє формуванню позитивного навчального досвіду. Крім того, це сприяє розвитку важливих навичок, таких як самостійність, здатність до аналізу та співпраці, які є необхідними для професійного успіху в цифрову епоху [1, с. 5].

Цифровізація освітнього середовища сприяє впровадженню інноваційних форм і методів навчання, реалізації принципів інклюзивності, відкритості й індивідуалізації освітньої траєкторії. Цифрові платформи, хмарні технології, засоби віртуальної

взаємодії та інструменти аналітики даних дедалі більше інтегруються в освітню практику, змінюючи характер педагогічної взаємодії та механізми управління освітнім процесом. Цифрові технології відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності навчання, подоланні географічних бар'єрів і адаптації освітнього процесу до нових викликів. Використання цифрових технологій сприяє формуванню гнучкого й адаптивного освітнього середовища, яке відповідає академічним потребам здобувачів вищої освіти та забезпечує підвищення якості їхньої професійної підготовки.

Отже, цифрові технології змінюють ключову роль як детермінанта ефективного функціонування системи вищої освіти в умовах воєнного стану. Їхнє використання уможливило не лише збереження безперервності освітнього процесу, але й трансформування традиційних підходів до навчання відповідно до реалій сьогодення. Розширення можливостей онлайн-доступу, зокрема до навчальних матеріалів, інструментів зворотного зв'язку та віртуальної співпраці, змінило парадигму взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу. Цифрова трансформація сприяє формуванню нової якості освіти, яка характеризується адаптивністю, орієнтацією на потреби особистості та широкими можливостями для розвитку індивідуальної освітньої траєкторії. У складних соціально-політичних умовах важливо забезпечити не лише технологічну підтримку цифрового середовища, але й педагогічну і методичну готовність усіх суб'єктів освітнього процесу до використання інноваційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Поліщук Н.В., Бугаєнко Т.І., Лемешева Н.В. Підвищення якості вищої освіти за допомогою цифрових технологій та дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти в Україні. *Академічні візії*. 2024. № 38. С. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14537287>
2. Решетилов К. Упровадження дистанційної моделі навчання як виклик розвитку освіти в Україні. *Академічні візії*. 2022. № 13. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7895870>

3. Tsiuniak O., Iliichuk L., Riznyk V., Kondur O. Professional values of a modern teacher as the basis for ensuring the quality of education during war conditions. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2024. Vol. 11. № 3. С. 68–74. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.3.68-74>

**Ореста КАРПЕНКО,
Марія ЧЕПІЛЬ**
Дрогобич

ПРОФЕСІЙНІ ПЛАНИ СТУДЕНТІВ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Війна в Україні стала серйозним випробуванням для молоді, зокрема для студентів. Їм доводиться не тільки змінювати свої звичні навчальні плани, але й шукати нові способи адаптації до умов постійної невизначеності та загрози. Важливим завданням у воєнний час є забезпечення захисту всіх студентів, викладачів і адміністративного персоналу [2]. Ефективні заходи безпеки можуть гарантувати нормальний перебіг освітнього процесу навіть у складних умовах.

Війна призводить до значних змін у системі освіти, зокрема оновлення навчальних програм, форм і методів навчання та фінансування. Організація навчання у воєнний час потребує вдосконалення стратегій і методів, які уможливають ефективну передачу знань і розвиток студентів [4]. Це може включати використання дистанційного навчання, асинхронної комунікації та інших інноваційних методів. Крім того, важливо враховувати психологічні аспекти впливу війни на здобувачів. Стрес, тривога та посттравматичний стресовий розлад можуть стати серйозними перешкодами ефективному навчанню та особистісному розвитку студентів. Безпека, психологічний стан та майбутнє працевлаштування стали ключовими питаннями, які турбують кожного студента [1], [3]. Ці обставини змушують їх переосмислювати свої життєві цілі та шукати шляхи реалізації в нових реаліях.